

ĐI SĂN CHEO

Vào thời kỳ giữa Thế kỷ 20, thành phố Kontum vốn vẹn chỉ có 2 con đường lớn chính là đường Nguyễn Huệ (ex Rue Jules Guénot thời Pháp thuộc) và đường Lê thánh Tôn (ex Rue de la Marne). Chung viện Kontum nằm ở khoảng giữa đường Lê thánh Tôn (bây giờ là đường Trần-hưng-Đạo), trên một khoảng đồi cao nhất thị xã. Phía sau chung viện là đường Phan chu Trinh mà về sau đã xây TGM, mặt tiền hướng ra đường Phan chu Trinh. Công chính của này TGM đã không bao giờ được mở nên mặt tiền biến thành cửa sau, và cửa sau thành cửa trước.

Vào một buổi chiều thứ Năm, là ngày các chú tiểu chủng sinh đi dạo ra ngoài. Nhưng hôm ấy có một ngoại lệ. Cha Bè trên Tôn (J.B. Décrouille) tập họp các chú lại và phán : Hôm nay các con không phải đi dạo mà được đi săn mang (mễn). Thế là một tràng pháo tay vang rền, rồi tất cả hối hả chuẩn bị, nào lưới săn, gậy gộc, giầy thừng, v.v...khí thế xuất phát ngút trời như một đoàn Thập tự chinh đi giải phóng đất thánh ! Tất cả cùng cất cao giọng hợp xướng bản “La trompe sonne...” mà cha Beyssenland (Cổ Lành) đã dạy thuộc lòng khi Ngài vừa từ Pháp sang :

La trompe sonne dans les bois,
L'ardente meute passe.

Brillants chasseurs , piqueurs adroits
S'élançant à la fois.

Taiiaut ! le cerf est aux abois,
Il meurt, il meurt je crois.

Ah ! que la chasse soit le plaisir des rois,
Ah ! que la chasse soit le plaisir des rois .

Cả đoàn chiến binh nhóc hùng hổ kéo nhau ra phía sau Chung viện, băng qua đường Phan chu Trinh, tới khu rừng rậm hoang vắng bên kia sân bay cũ (lúc ấy chưa có) là nơi có kho vũ khí (arsenal) của quân đội Pháp , cách chung viện chừng 500m. Đến địa điểm thích hợp được các anh lớn chọn, lưới bẫy được giăng ngang qua cánh rừng già râm bóng mát rọi, hứa hẹn một mẻ mỗi bộn thu.

Thợ săn được phân công rành mạch sau khi giàn trận : 2 anh đứng “hờ lưới”, có nghĩa là đứng canh hai bên đầu lưới, chờ khi có con mồi chạy tới thì hô hét lên thật to, vừa cầm gậy đập đuổi cho con mồi hoảng hốt phóng thật mạnh tới trước hồng thoát thân, và như thế là phóng vào làm sập lưới vô phương chạy thoát. Tất cả số các chú còn lại được 2 anh lớn chỉ huy dẫn lên một đoạn khá xa, bao vây cả một nửa khu rừng, rồi rải đều ra giăng hàng ngang, tay cầm gậy, miệng la hét vang rền đánh động cả khu rừng già náo loạn, mang, miễn, chồn, cheo gì cũng phải thất kinh hồn vía, phóng chạy bạt mạng về phía bẫy lưới đang chờ...

Có tiếng sột sạt và tiếng chân phóng chạy của thú rừng xuyên qua lùm cây bụi cỏ làm thợ săn càng háng tiết, la ó đập đuổi tung bưng, vừa chạy vừa đuổi, gần tới giăng lưới giăng ngang càng gào thét, đập đuổi vang trời. Rồi những tiếng bụp, bụp của giăng lưới sập xuống, tiếng kêu the thé của mấy con mồi bị mắc bẫy, tiếng người hò hét reo mừng vang dội cả một góc trời. Bốn con cheo nằm chổng vó lên trời, giẫy giụa một cách tuyệt vọng, trong khi các chú thợ săn say men chiến thắng, xúm lại trói gô mấy con vật khốn khổ hết đường trốn chạy. Thế là bữa cơm chiều nay có bữa chén thịt rừng lạ miệng, e phải thiếu cơm thôi.

Sau khi thu hoạch chiến lợi phẩm đợt 1, quan quân phần khởi làm tiếp một mẻ nữa, lần này cách xa chỗ trước chừng 2km, địa thế có vẻ hấp dẫn hơn. Lại cũng anh chàng Hòa (7ème) giành phần đứng hờ lưới . Chú nhóc mánh lắm đây. Đứng hờ lưới thì khỏe re, không phải băng rừng gai gộc, không phải hò hét khản cổ, chỉ đứng im một chỗ chờ con mồi đến phóng vô bẫy là xong

ngay. Nhưng lần này không như lần trước, chú bị Tổ trác rồi. Số là trong khi thiên hạ kéo nhau đi lùng sục từ xa, chú nhóc một mình một cõi, cảm thấy buồn ngủ bèn ngồi xuống tựa gôc cây làm một giấc ngủ gà ngủ gật ngon lành, đến khi nghe tiếng hò hét náo loạn, chú giật mình tỉnh giấc, vừa đúng lúc một bóng sao băng vút qua trước mắt, chạy thoát ra ngoài mất hút vào rừng già. Cũng vừa đúng lúc đoàn thợ săn ập tới, kịp thấy con mồi phóng qua trước mắt mọi người chạy mất. Còn anh chàng hò lưới thì đứng sững như trời trồng, miệng há hốc, không kịp có một phản ứng. Thôi thì đủ thứ thơm tho màu mè trút lên đầu chàng Hòa : Cười chê giễu cợt, nói cạnh nói móc, nói xa nói gần, thậm chí còn có cả nhiếc nhóc xỉ vả thậm tệ... Anh chàng chỉ còn cách cúi đầu chịu tội, mà hai hàng nước mắt tuôn rơi lã chã !

Bữa cơm chiều hôm ấy, ngoài những món ăn đậm bạc như thường lệ, còn có cả một đĩa thịt cheo ram, vàng ươm, bốc hơi thơm phức. Loáng một cái, hết cơm !

Thời chúng tôi, những năm 40 – 50, luật nhà cấm nói chuyện trong bữa ăn, ngoài trừ ngày chúa nhật, sau 15 phút nghe đọc sách hạnh các thánh, mới được nói chuyện nửa bữa ăn sau. Có lẽ do thói quen này ăn sâu vào tiềm thức mà tôi thành người ít nói trong suốt cả cuộc đời chẳng !

Ấy vậy cho nên hôm ấy, vừa ngồi ăn, vừa lặng lẽ liếc mắt nhìn chú Hòa tội nghiệp, buồn thiu, lặng lẽ nuốt vội bữa cơm chiều cho xong, như nuốt cả nỗi thất bại đắng cay của cuộc săn cheo lúc ban chiều

Nguyễn Văn Nho CVK 47